

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 429
van **GWENNY DE VROE**
datum: 2 maart 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Vlaamse Bouwmeester - Visienota

De Vlaamse Regering stelde enkele maanden geleden architect en hoogleraar Leo Van Broeck aan als nieuwe Vlaamse Bouwmeester. De missie van de Vlaamse Bouwmeester wordt door de Vlaamse Regering omschreven als "het bevorderen van de architecturale kwaliteit van de gebouwde omgeving". Daarnaast draagt de Vlaamse Bouwmeester bij tot visievorming en reflectie, met de focus op de mogelijkheden die worden geboden door kwaliteitsvol ontwerpen en bouwen en op transversale initiatieven.

Bij zijn benoeming noemde hij zichzelf een voorstander van de 'ontsnippering' van Vlaanderen. Tijdens zijn toespraak op de Vlaamse klimaatop toonde de heer Van Broeck zich een grote voorstander van 'verdichting', waarbij we met z'n allen op een kleinere oppervlakte zouden wonen. Ook kleiner wonen kwam hierbij aan bod.

Vlaanderen moet volgens hem een netwerk van steden en stadjes worden. Kleine dorpen met verkavelingen laten we op termijn best verdwijnen. Zo zal onze regio uiteindelijk enkel nog uit steden en open ruimte bestaan, aldus de Vlaamse Bouwmeester.

Krimpen en verdichten, met zijn allen op een kleine oppervlakte wonen: ze behoren tot zijn favoriete thema's. Van Broeck ziet er ook een economisch model in, dat mobiliteitsproblemen of de hoge kostprijs van de ruimtelijke ordening kan counteren. Er zijn wel degelijk financiële voordelen verbonden aan het concentreren van wonen, werken, winkelen en ontspannen in steden. Naast deze economische voordelen is het beter voor het milieu: minder verlies, minder vervuiling, minder uitstoot.

De Vlaamse Bouwmeester zou zijn gestart met een ronde van Vlaanderen om te luisteren naar alle wrevels en verzuchtingen. Eind 2016 zou hij zijn eerste visienota voorstellen, aldus de berichtgeving in de media.

1. Welke bijdrage zal de Vlaamse Bouwmeester leveren tot het sensibiliseren van mensen om kleiner te gaan wonen?
2. Op welke manier zal de minister streven naar meer concentratie van menselijke activiteiten binnen de steden?
3. Op welke manier zal de minister het ruimtelijk rendement van de bebouwde ruimte in Vlaanderen verhogen?

4. Werd de eerste visienota van de Vlaamse Bouwmeester reeds voorgesteld? Zo ja, wat zijn hierbij de belangrijkste conclusies? Zo neen, welke timing wordt gehanteerd voor het voorstellen van de eerste visienota van de Vlaamse Bouwmeester?

ANTWOORD

op vraag nr. 429 van 2 maart 2017

van **GWENNY DE VROE**

1. De Vlaamse Bouwmeester is een groot pleitbezorger van verdichting en ruimtelijk rendement. Sinds zijn aantreden gaat de Bouwmeester heel Vlaanderen rond om zijn visie toe te lichten, met een gemiddelde van twee lezingen per week.

Mijn administratie werkt op verschillende vlakken samen met de Vlaamse Bouwmeester en zijn team, ook voor de beleidsmatige doorwerking van de uitgangspunten van het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) en het verbreden van draagvlak bij de lokale besturen en actoren.

2. Ik heb in het Witboek BRV gekozen voor een ruimtelijke ontwikkelingsstrategie die de ontwikkeling van bijkomende woongelegenheden, werkplekken en voorzieningen stimuleert op plekken nabij collectieve vervoersknopen en bestaande clusters van voorzieningen. De concentratie gebeurt dus rond knopen in een samenhangend geheel van steden én dorpen.

Het Witboek BRV heeft strategische doelstellingen geformuleerd om het aantal woongelegenheden tegen 2050 met minstens 30% te laten toenemen in plekken nabij collectieve vervoersknopen en bestaande concentraties van voorzieningen. Binnen het geheel van de meest strategische plekken moet dit zelfs 50% zijn en moet ook het totaal bedrijfsploeroppervlak jaarlijks stijgen.

Ik zal in het BRV een beleidskader over "de ruimtelijke ruggengraat" opnemen waarin een operationeel programma voor de grootste stedelijke concentraties zal worden uitgewerkt.

3. Ik zal het ruimtelijk rendement van de bebouwde ruimte verhogen door in te zetten op vier in het Witboek BRV vermelde ruimtelijke ontwikkelingsstrategieën:
 - Intensivering – Dit is het verhogen van het aantal activiteiten binnen dezelfde oppervlakte. Ruimtelijke ingrepen zoals verdichten, stapelen, ondergronds bouwen en collectieve woon- en werkvormen kunnen intensivering bevorderen. Interne reorganisatie, zoals ondergronds of op het dak parkeren, is een vorm van intensivering.
 - Verweving – Dit is het samenbrengen van verschillende activiteiten in dezelfde ruimte. Activiteiten mogen elkaar niet in de weg staan en de hoofdfunctie is gegarandeerd. Verweving betekent dat een ruimte gelijktijdig of op verschillende momenten gebruikt kan worden voor meerdere activiteiten. Het gemeenschappelijk gebruik van ruimte, lokalen en infrastructuur is een vorm van verweving.
 - Hergebruik – Dit is het opnieuw benutten van bestaande terreinen, gebouwen en constructies die bijna niet meer worden gebruikt. Hergebruik betreft zowel renovatie als sloop- en nieuwbouwopgaven. Kansen vanuit bodemsanering worden benut. Hergebruik is een hefboom om een ruimte efficiënter te gebruiken dan in de oorspronkelijke situatie.
 - Tijdelijk ruimtegebruik – Dit is het toelaten van activiteiten in een ruimte die is bedoeld voor andere doeleinden op een ander of later moment. De voorlopige activiteit mag een toekomstig ander gebruik niet hypothekeren en is dus omkeerbaar. Het is nodig om te anticiperen op toekomstig ander gebruik bij

nieuwbouw en constructies aanpasbaar of verplaatsbaar te ontwerpen, zodat het gebruik ervan doorheen de tijd kan veranderen.

Ik zal in het BRV een beleidskader over "ruimtelijk rendement en ruimtebeslag" opnemen dat vanuit een set operationele doelstellingen een coherent actiepakket zal ontwikkelen. Het beleidskader geeft richting aan ruimtelijk rendementsmaatregelen om ruimtelijke en andere regelgeving te actualiseren, vernieuwende instrumenten beter in te zetten, samen met *early adopters* goede voorbeeldprojecten te realiseren of via sensibilisering het draagvlak te vergroten en gedragswijzigingen op gang te trekken. Het beleidskader zal ook richting geven aan de toekomstige ruimtelijke plannen van lokale actoren.

Ik heb natuurlijk de afgelopen jaren niet stil gestaan en gewacht tot het BRV er eindelijk zal zijn. Ik heb integendeel al in de lopende codextrein maatregelen genomen, zoals het wegwerken van verouderde verkavelingen die een verdichting in de weg staan.

4. De visienota van de Vlaamse Bouwmeester werd nog niet gepresenteerd. Voor meer informatie over de nota verwijs ik naar mijn collega en bevoegd Vlaams minister Geert Bourgeois.